

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-236

22.3.2021

Protector Forsikring ASA

Bilansvar

Påkjørsel av buss – ryggplager – skadeevne – brosymptomer – årsakssammenheng.

Skadelidte ble truffet av bakenden på en buss, da denne skulle svinge ut fra stoppestedet hun hadde gått av. Skadelidte ble fraktet til legevakt med ambulanse. Røntgen viste ingen funn og skadelidte ble utskrevet samme dag. To dager senere oppsøkte skadelidte legevakt på ny grunnet økende ryggsmarter. Skadelidte ble sykmeldt grunnet ryggsmarter og MR viste et prolaps. Skadelidte fremmet krav om erstatning som følge av ryggplager, men selskapet avslo kravet med henvisning til manglende årsakssammenheng. Etter en konkret vurdering konkluderte nemnda med at skadelidte ikke hadde sannsynliggjort en årsakssammenheng mellom hennes prolaps og hendelsen. Nemnda bemerket også at en eventuell forverring av skadelidtes ryggsmarter etter november 2019, ikke var forenlig med den symptomutviklingen man kunne forvente ved bløtdelsskader, og at det var andre årsaker som etter nemndas vurdering kunne forklare ryggplagene. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Skadelidte (f. 1984) ble truffet av bakenden på en buss 17.6.19, da denne kjørte ut fra stoppestedet hvor hun hadde gått av bussen med barnevogn.

Skadelidte ble fraktet til sykehus med ambulanse. Av innkomstjournal fra sykehuset samme dag fremgår:

Årsak til innleggelse:

Påkjørt av buss i 20/30 km/t på bussholdeplass. Truffet i høyre side, ingen amnesi. Smerter i høyre skulder, toraks, lår og kne.

og i henvisningsnotat til røntgen er det i tillegg notert:

Smerter ved palpasjon lumbalt, smerter i høyre skulder og høyre del av toraks, smerter i høyre lår og legg. Ingen nakkesmerter, beveger hode fritt, ingen synlige skader toraks/rygg.

Røntgen Toraks viste:

Ingen tidligere undersøkelse til sammenligning (...)
Ingen åpenbar pneumotoraks. Klare lunger med frie lateralsinus. Ikke påvist costafractur.

Røntgen Torakalkolumna, Kne høyre side og Lumbosakralkolumna viste:

Ingen tidligere undersøkelse til sammenligning.
Ingen tegn til skjelettskade eller feilstilling. Bevart høyde av virvelcorpora og intervertebralskiver.
Lett skoliose.

Skadelidte ble utskrevet fra sykehus samme dag. I sykehusepikrise fra ortopedisk avdeling fremgår:

Forløp og behandling:

Pasienten observeres noen timer på post. Ved utskrivelse er hun mobilisert og i velbefinnende og benekter smerter andre steder en lett ubehag i høyre skulder hvor hun viser til god og fullstendig bevegelseutslag. Hun har ikke behov for resept på smertelindring.

Av politidokumentene fremgikk at sjåføren av bussen ikke var klar over hva som hadde skjedd, og at han hadde kjørt videre. Sjåføren av en annen buss hadde sett en kvinne som gråt og stoppet bussen for å hjelpe henne. Sjåføren, som ikke hadde sett selve hendelsen, ringte ambulanse, jf. anmeldelse av veitrafikkulykke 19.7.19 og telefonavhør med vitne 23.6.20.

I skademelding fra bussjåføren 18.6.19 fremgår: *"Kjørte ut fra buss stopp bakenden på buss skal ha vert borti en person som gikk på fortauet"*. Hastigheten i kollisjonsøyeblikket ble oppgitt å være 5 km/t.

Skadelidte oppsøkte legevakt 19.6.19 grunnet økende smerter i ryggen. Av legevaktepikrise fremgår:

Notat: Kontaktårsak: Pas forteller at hun var i en bussulykke på mandag. Da hun gikk av bussen og var på vei bakover langs bussen begynte bussen og kjøre, og streifet inntil henne med bakparten av bussen. Bakre del av bussen traff pas i ryggen. Pas ble hentet med ambulanse og kjørt på sykehuset. Pas har siden dette hatt økende smerter. Smerten sitter rett over korsryggen, midt på og på høyre side av ryggen, samt strømmer nedover høyre ben. Får med seg resept på Tramadol, Ibux og Paracet, samt at hun får med seg tablett for i kveld og i morgen tidlig. Får også sykemelding ut uken og hvis det er behov for ytterligere sykemelding får fastlege rekvirere dette. (...)

I journalnotat fra fastlegen 24.6.19 er det notert *"rygg uten tegn til skade, går haltende, angir smerter i høyre lumbalområdet. (...) vurderes som muskulært"*, og at skadelidte ble 100 % sykmeldt fra 18.6.19 – 5.7.19. I journalnotat 27.6.19 er det notert: *"Angir store smerter, går med krykke og haltende. Ringer etter tolk. Trenger angivelig legeattest til forsikring. Skrives og oppklares over funn, alt upåfallende."*

I journalnotat 9.7.19 fremgår:

Sterke korsryggssmerter de siste 2-3 ukene. Isjialgi nedover benet ut til tåspissene. Forverring siste uken. Nå også vansker med å gå.

Us

Kommer med en krykke. Smertepåvirket.

Lasegues; positiv venstre side. Smertestråling fra korsrygg ut i tåspiss.

Klarer stå på tær. Klarer ikke stå på venstre hæl. Redusert kraft ved dorsifleksjon i ankel.

(...)

V/T: Cauda equina? Vaskelig å vurdere krafttap i venstre side grunnet sterke smerter. Konf. vakthavende nevrolog SIV. Beslutter å sende pas til vurdering der.

Nevrologisk undersøkelse ga mistanke om lumbago med isjialgi, uten sikre pareser og uten sensibilitetsutfall. Positiv Lasegues ble beskrevet som usikker. Skadelidte ble henvist til MR LS-columna for å utelukke prolaps eller annen patologi, jf. poliklinisk notat fra nevrologisk avdeling 10.7.19.

I brev fra nevrologisk seksjon 21.8.19 fremgår at MR-bildene av ryggen viste et prolaps som kunne påvirke S1 nerverot på venstre side.

I poliklinisk notat 6.11.19 fra ortopedisk seksjon fremgår:

Viser til henv. datert 22/8-19. Hun ble påkjørt av en buss i juni og var innlagt her på sykehuset hvor man ikke avdekket behandlingskrevende skader. Imidlertid har hun hatt vedvarende lumbale smerter, og etterhvert utviklet venstresidig isjialgi. Det ble tatt MR lumbosakralcolumna 12/8 som viste et venstrestilt skiveprolaps i L5/S1 med lett affeksjon av venstre S1 rot.

Hun forteller at isjalgien gradevis har gått tilbake, og hun har nå kun intermitterende plager når hun sitter eller i noen bevegelser. Hun har ingen pareser.

V/T: Symptomatisk L5/S1 prolaps, men gradevis mindre symptomer. Hun fremstår nå såpass lite plaget at jeg anbefaler videre konservativ tilnærming. Hun informeres om tilstanden, og forventet prognose. Ved økende eller ny plager kan hun rehenvises med ny MR.

Selskapet avsto krav om erstatning under henvisning til manglende årsakssammenheng mellom hendelsen og skadelidtes plager, jf. brev av 4.3.20.

I journalnotat fra sykehuset i V. 9.6.20 fremgår:

Aktuelt: Det aktuelle startet 17.06.19 hvor hun ble påkjørt av en buss, oppgitt 20-30 km/t i innkomstjournal. Angivelig truffet i høyre side. Ble radiologisk vurdert med røntgen thorax, thoracolumbosacralcolumna og høyre kne. Ikke påvist tegn til skjelettskade da. Etterhvert utviklet venstresidig isjialgi, det bte tatt MR lumbosacralcolumna 12.08.19 som viste et venstrestilt prolaps i L5/S1 med lett affeksjon av venstre S1-rot. Ble vurdert hos ortoped 06.11.19 hvor det ble anbefalt videre konservativ, behandling ettersom hun var forholdsvis lite- plaget på det tidspunktet. Forteller at hun hadde en bedre periode desember 2019, men tiltagende smerter igjen fra januar 2020. Hun har nå svært sterke smerter i rygg med utstråling i venstre underextremitet. Hun bruker forholdsvis sterke smertestillende for å få sove og for å kunne fungere i det daglige. (...)

Av journalutskrift fra B. Legesenter 5.2.21 fremgår at skadelidte var 100 % sykmeldt grunnet vedvarende rygg smerter fra 1.10.19 – 9.8.20. I journalnotat 4.3.20 fremgår at lege ved Kysthospitalet har vurdert kirurgi, og i journalnotat av 21.7.20 fremgår at ny MR lumbosacralcolumna 20.7.20 viste *"uendret lite venstrestilt prolaps i L5/S1 som fortsatt kan skyve på venstre S1-roten, men roten virker ikke direkte komprimert"*, jf. journalnotat 21.7.20.

Skadelidte har i sin forklaring til politiet 30.6.20 opplyst at hun stod med ryggen mot veien og holdt på med barnevogna til datteren, da hun først følte at noe som dyttet henne, og at hun da snudde seg og så dekket på bussen i sidesynet. Da hun snudde seg tilbake traff "lampen" som stakk litt ut fra bussen henne i hoften på høyre side, og da hun snudde seg igjen traff hun håndtaket på vognen med brystet sitt. Skadelidte forklarte at hun ble bekymret for datteren sin og at hun kjente smerter i høyre siden. Skadelidte forklarte at hun ble truffet i hodet, skulderen og hoften.

Sjåføren av bussen har i sin forklaring til politiet 18.8.20 opplyst at hun stoppet på den aktuelle bussholdeplassen etter stoppsignal. Hun så at alle passasjerene som skulle av hadde kommet seg ut av bussen og sjekket speilene slik hun alltid gjør før hun kjørte ut fra busstoppet. Sjåføren tilføyde at det også var mange personer som skulle på bussen. Sjåføren trodde hun hadde rødt lys, slik at hun svingte ut og ble stående og vente litt. På vei mot Kysthospitalet ble sjåføren oppringt av trafikkleder som sa at hun hadde vært borti en person. Sjåføren forstod ikke når dette skulle ha skjedd og etter ytterligere undersøkelser ringte trafikkleder tilbake og sa at det var hun som hadde forårsaket ulykken. Sjåføren tenker at skadelidte må ha stått i hennes blindsonen. Sjåføren erkjente ikke straffeskyld, og mente at hun var varsom og aktpågivende, brukte speilet og fulgte med. Sjåføren var ikke villig til å vedta et forelegg.

Klage ble registrert hos Finansklagenemnda 8.9.20.

Skadelidte har fremlagt kopi av brev fra skadelidtes arbeidsgiver av 2.4.20, hvor det fremgår at skadelidte ble tilbudt fast jobb i 20 % stilling og at planen var at skadelidte skulle få en større stilling (ca. 50 %) fra høsten 2019, men at ulykken hadde gjort det umulig for skadelidte å komme tilbake i jobb. Etter at skadelidte krevde nemndsbehandling fremla hun kopi av journalnotat av 9.6.20 fra Sykehuset i V., samt journalutskrift fra B. Legesenter av 5.2.21.

Skadelidte har i det vesentlige anført at det er årsakssammenheng mellom skadehendelsen 17.6.19 og hennes ryggskade m/prolaps, og at ryggskaden har påført skadelidte et økonomisk tap. Vurderingen av årsakssammenheng må skje ut ifra en "vanlig bevisvurdering", jf. Rt. 2007 s. 1370. Det er dokumentert vedvarende smerteproblemer knyttet til rygg fra akuttperioden og frem til selskapets avslag, ca. 8,5 måneder senere. Skadelidte er ikke tilbake i jobb og går fortsatt på smertestillende. Når en myk trafikant, som skadelidte, blir truffet av en stor tung buss slik at hun blir slått i bakken, vil man normalt kunne anta at det foreligger betydelig skadeevne. Det er en kjent sak at traume kan medføre en prolaps, og statistisk er det temmelig usannsynlig at skadelidte på 34 år skal få en degenerativ prolaps på omtrent sammenfallende tidspunkt som traumet inntraff. Skadelidte har heller ikke hatt ryggproblemer tidligere. Det er ikke sannsynlig at ryggskaden m/prolaps ville oppstått hvis bussulykken tenkes borte, jf. betingelseslæren.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke er årsakssammenheng mellom skadehendelsen 17.6.19 og skadelidtes ryggplager og uførhet. Årsaksforhold skal så langt som mulig bedømmes i lys av allment akseptert medisinsk viten, og Høyesterett har i Rt. 1998 s. 1565 oppstilt fire vilkår som alle må være oppfylt for å kunne konstatere faktisk årsakssammenheng. Vilkårene er utslag av allmenn traumatologi og gjelder alle ulykkesrelaterte skader, men må tilpasses den enkelte skade. Hva gjelder skadeevne kan det ikke legges til grunn at bussen hadde en hastighet på 20-30 km/t. I henhold til sjåførens forklaring må sammenstøtet ha skjedd i det bussen svingte ut fra busslommen, og således hatt lavere fart. Sjåføren har videre opplyst at hun hverken så eller merket sammenstøtet, slik at det i alle tilfeller ikke var snakk om et kraftig sammenstøt. Ut ifra de medisinske dokumentene må det legges til at skadelidte ved utskrivelse samme dag som hendelsen fant sted, ikke hadde noen plager utover lett ubehag i høyre skulder. Røntgen viste upåfallende funn. Når det gjelder prolaps, har Høyesterett i Rt. 2007 s. 1370 spesifikt vurdert spørsmålet om årsakssammenheng mellom en ulykke og et prolaps. Som det fremgår av dommen har de fleste prolapser ingen kjent årsak, og arv er den viktigste enkeltfaktoren når det gjelder utvikling av prolaps. I dommen er det utpenslet kriterier for vurdering av årsakssammenheng mellom en skadehendelse og prolaps. I LB-2010-30562 er det videre redegjort for hvordan degenerative prolaps kan utløses av dagligdagse bevegelser. I foreliggende sak er det snakk om et beskjedent traume som ikke medførte noen symptomer utover lett ubehag i skulder samme dag som hendelsen fant sted. Når det gjelder vilkåret om skadeevne/adekvat traume har Høyesterett uttalt at dersom f.eks. et fall skal kunne utløse prolaps, må det være så hardt at det vil være meget smertefullt og som regel også føre til knokkelbrudd. Det er ikke tilfelle i aktuelle sak. Selv om det er tidsmessig nærhet mellom skadehendelsen og prolapssymptomene, er prolaps vanlig i befolkningen generelt og kan like gjerne skyldes et tilfeldig tidsmessig sammenfall. En degenerativ prolaps vil som nevnt ovenfor kunne bli utløst av dagligdagse bevegelser, selv om skadehendelsen tenkes bort. Det vil derfor ikke kunne knyttes erstatningsrettslig ansvar til en degenerativ prolaps utløst av et traume som ikke er av slik styrke som beskrevet i Rt. 2007 s. 1370. Det er mangel på skadeevne for anførte ryggplager og plagene er heller ikke forenlig med aktuelle traume.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder spørsmål om det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom skadehendelsen 17.6.19 og skadelidtes ryggsmarter.

Årsakssammenheng mellom en hendelse og den skadelidtes senere plager vil foreligge dersom hendelsen er en nødvendig betingelse for plagene, og hendelsen har vært så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er naturlig å knytte ansvar til den, jf. Rt. 1992 s. 64. Det er kravstiller – skadelidte – som har bevisbyrden.

En vurdering av årsakssammenheng har både en juridisk og en medisinsk side. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse og kan ikke overprøve det medisinskfaglige skjønn som leger har utvist i en sak, og kan heller ikke foreta en medisinsk vurdering.

Bevisvurderingen bygger på tilgjengelige opplysninger, herunder medisinsk dokumentasjon. Det er ikke et krav at kravstiller må fremlegge spesialisterklæring for å dokumentere årsakssammenheng. Ved vurderingen av om det er sannsynliggjort adekvat årsakssammenheng benytter nemnda prinsipper som er trukket opp i rettspraksis. Tidsnære beviser tillegges større vekt enn beviser som har tilkommet etter at det har oppstått uenighet med selskapet.

Spørsmålet om det er sannsynliggjort adekvat årsakssammenheng for så vidt gjelder bløtdelsskader vurderes på bakgrunn av fire grunnvilkår som er trukket opp i rettspraksis, jf. sak. 2018-220. Ulykken må ha hatt tilstrekkelig skadevoldende evne, det må foreligge akuttsymptomer i form av smerter innen to–tre døgn etter ulykken, det må foreligge brosymptomer, det vil si sammenhengende plager fra ulykken og til den kroniske senfasen og plagene etter ulykken må ha et traumatologisk plausibelt forløp.

Rt. 2007 s. 1370 gjelder spørsmålet om årsakssammenheng mellom et fall og senere påvist prolaps i nakken. I avsnitt 38 i dommen uttaler førstvoterende at:

det må skje en vanlig bevisvurdering hvor det tas hensyn til om den aktuelle hendelsen kunne medføre den aktuelle skaden, om As symptomer tyder på sammenheng mellom fallet og prolapsen og om det er andre sannsynlige forklaringer på prolapsen.

I avsnitt 59 heter det videre at for at et fall skal utløse prolaps:

må det være så hardt at det vil være meget smertefullt og som regel også føre til et knokkelbrudd – er den i dag faglig best funderte medisinske oppfatningen.

Det fremgår i tillegg av avsnitt 32 at de fleste prolapser ikke har noen kjent årsak.

I aktuelle sak er det ikke fremlagt noen spesialisterklæring. Av de medisinske dokumentene fremgår at MR lumbosakralcolumna 12.8.17, viste et venstrestilt skiveprolaps i L5/S1 med lett affeksjon av venstre S1 rot. Skadelidte anfører at ryggplagene skyldes det påviste prolapsset. Spørsmålet blir følgelig om det er årsakssammenheng mellom ulykken 17.6.17 og prolapsset.

Skadelidte har anført at kraften i sammenstøtet med bussen var stort nok til at hun ble slått i bakken og fikk smerter i kneet som gjorde at det ble tatt røntgen. Nemnda betviler ikke dette.

Det er imidlertid klart at sammenstøtet ikke førte til knokkelbrudd, og nemnda kan på bakgrunn av de fremlagte opplysningene ikke se at sammenstøtet var tilstrekkelig hardt til å utløse et prolaps. Når det heller ikke er fremlagt en sakkyndig erklæring, som ut ifra en medisinsk begrunnet vurdering konkluderer med årsakssammenheng, finner nemnda at skadelidte ikke har sannsynliggjort at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen 17.6.19 og det påviste prolapsset.

For det tilfellet at skadelidte også mener at ryggplagene skyldes andre skader enn det påviste prolapsset, er det tale om bløtdelsskader, da røntgen ikke viste noen brudd. En vurdering av årsakssammenheng tar da utgangspunkt i grunnvilkårene trukket opp i rettspraksis, jf. det som er sagt om disse ovenfor.

Skadelidte ble truffet av bakenden på bussen, idet bussen skulle svinge ut fra bussholdeplassen. Det er oppgitt ulike opplysninger om bussens hastighet idet den traff skadelidte. Nemnda finner under noe tvil at sammenstøtet med bussen var av en slik art at det kan ha medført vedvarende ryggplager. Videre finner nemnda at kravet om akuttsymptomer må anses oppfylt. Det er

beskrevet umiddelbare ryggsmarter etter hendelsen, og skadelidte oppsøkte legevakt to dager etter hendelsen grunnet "økende" ryggsmarter.

Nemnda kan ikke se at det er dokumentert sammenhengende ryggsmarter lenger enn til november 2019. På dette tidspunktet synes smertene å ha gått gradvis tilbake og skadelidte fremstod som lite plaget, jf. poliklinisk notat 6.11.19. Etter nemndas syn er ikke et tidsrom på mindre enn fem måneder tilstrekkelig for å oppfylle kravet om brosymptomer frem til en kronisk senfase, da det vil kreve sammenhengende symptomer i et lengre tidsrom enn i dette tilfellet.

Nemnda bemerker videre at en eventuell forverring av skadelidtes ryggsmarter etter november 2019, heller ikke vil være forenlig med den symptomutviklingen man kan forvente ved bløtdelsskader, og at det også foreligger andre årsaker som etter nemndas syn kan forklare skadelidtes ryggplager, nemlig prolapsen som ble påvist 12.8.19.

Etter dette finner nemnda det klart at skadelidte ikke har sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen 17.6.19 og eventuelle andre bløtdelsrelaterte ryggplager.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Thomas Iversen (forbrukerrepresentant).